

KSK-notat nr.: 74/2013 - Bakgrunn for vedtak

Brattejølet Kraft SUS/Søknad om tillatelse til bygging av Brattejølet			
Søker/sak:	kraftverk		
Fylke/kommune:	Hornindal/Sogn og Fjordane		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Mathilde Berg	Sign.:	
Dato:	09 DES 2013		
Vår ref.:	NVE 200900056-29		

Søknad om tillatelse til Brattejølet kraftverk i Hornindal kommune i Sogn og Fjordane fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	4
Høring og distriktsbehandling	8
NVEs vurdering	14
NVEs konklusjon	23

Sammendrag

Brattejølet Kraft SUS søker om tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Brattejølet kraftverk.

Det er presentert tre alternative størrelser i søknaden, hvor hovedalternativet er planlagt med en installert effekt på 0,98 MW, og en produksjon tilsvarende 3,4 GWh. Søker planlegger minstevannføring, og kraftverket planlegges tilknyttet det lokale distribusjonsnettet via en 400 m lang 22 kV jordkabel. Det søkes om å drifte kraftverket med slipp av minstevannføring på 300 l/s om vinteren og 2000 l/s sommerstid. Middelvannføringen ved inntaket er oppgitt til 4,76 m³/s. Maksimal slukeevne for hovedalternativet er på 7,0 m³/s, som er 147 % av middelvannføringen ved inntaket og minste slukeevne er 0,7 m³/s. Det er omsøkt ytterligere to mindre alternativer, som i hovedsak medfører redusert slukeevne. Disse alternativene vil gi hhv 2,92 og 1,96 GWh i årlig middelproduksjon.

Brattejølet kraftverk er planlagt i Storeelva, (Horndøla), i Hornindal kommune. Storeelva renner ut i Hornindalsvatnet, og blir derfor omfattet av Verneplan I som gjelder for Hornindalsvassdraget. Det står fortsatt rester av Brattegilfoss kraftverk på nordsiden av det omsøkte tiltaksområdet. Brattegilfoss kraftverk ble tatt ut av drift i 1955. Det omsøkte kraftverket vil utnytte et fall på 17 meter, mellom inntak på kote 123 og kraftstasjon på kote 106. Rørgata er planlagt å bli ca. 200 meter lang, og skal graves ned på hele strekningen. Det er videre planlagt en 150 meter lang adkomstvei langs rørgata og

ned til oversiden av kraftstasjonen, og en kort strekning med adkomstvei til inntak vil gå over beitemark på Tomasgård.

NVE konstaterer at Hornindal kommune stiller seg positive til den omsøkte utbyggingen, og at Sogn og Fjordane fylkeskommune mener det kan gis konsesjon dersom det settes vilkår om bl.a. økt minstevannføring. NVE konstaterer samtidig at Fylkesmannen i Sogn og Fjordane og Sogn og Fjordane turlag går i mot konsesjon til det omsøkte tiltaket.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 3,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for minikraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør små vannkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. De tre siste årene har NVE klarert om lag 1,9 TWh ny energi fra små kraftverk. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på små vannkraftverk og fornybar energi.

De aller fleste tiltak i vassdrag vil ha enkelte negative virkninger for en eller flere allmenne interesser. For at NVE skal kunne gi konsesjon til kraftverket må virkningene ikke bryte med de føringer som er gitt i Olje- og energidepartementets retningslinjer for utbygging av små vannkraftverk. Videre må de samlede ulempene ikke være av et slikt omfang at de overskrider fordelene ved tiltaket. NVE kan sette krav om avbøtende tiltak som del av konsesjonsvilkårene for å redusere ulempene til et akseptabelt nivå. Tiltaket kan ikke være i konflikt med verneverdiene der det søkt om utbygging i verna vassdrag.

En utnyttelse av Storeelva til kraftproduksjon vil, avhengig av alternativ, gi fra 1,96 til 3,4 GWh i årlig fornybar energiproduksjon. Tiltaket vil bidra til et bedre næringsgrunnlag for landbrukseiendommer, gi skatteinntekter til kommunen og mulighet for noe aktivitet i en anleggsperiode.

Samtidig er konfliktene ved en utbygging av Storeelva etter vårt syn betydelige. I verna vassdrag skal nye anlegg bare tillates hvis hensynet til verneverdiene i vassdraget ikke taler i mot. Hornindalsvassdraget ble vernet i Verneplan I, bl.a. med formål om å verne en helhetlig vassdragsnatur. Vassdraget har en kystnær beliggenhet i ytre fjordområder, og er en viktig del av et variert landskap fra høyfjell til fjord. NVE mener at de omsøkte utbyggingsalternativene vil frata vassdraget størsteparten av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk, og den berørte elvestrekningen vil fremstå som preget av utbygging. Etter NVEs vurdering er økt minstevannføring ikke tilstrekkelig for å avbøte de negative virkningene den høye slukeevnen medfører for landskapsbildet. NVE mener at redusert vannføring vil virke negativt for landskapet og påvirke landskapsinntrykket, herunder opplevelsen av fossen i Storeelva. Av hensyn til vassdragsvernet mener NVE vurderingen av tiltakets virkninger for landskapsverdier i området må vektlegges sterkt selv om søknaden ikke kan avslås utelukkende med henvisning til at verneverdiene blir vesentlig berørt.

NVE vektlegger videre at det planlagte kraftverket vil komme i konflikt med vassdragets status som et nasjonalt laksevassdrag. Tiltaket vil føre til betydelig endring av naturlig vannføring på øvre del av anadrom strekning, noe som er av negativ betydning for laksebestanden i et nasjonalt laksevassdrag. På grunn av tiltakets plassering er det, etter NVEs vurdering, lite sannsynlig at konfliktene kan løses med endring av tiltaket. NVE har vektlagt at øvre del av anadrom strekning i et nasjonalt laksevassdrag vil bli berørt.

Etter NVEs vurdering må det også vektlegges at Storeelva sannsynligvis er Hornindalsvassdragets viktigste gyte- og rekrutteringslokalitet for ørret, og at den øverste hølen kan være et potensielt gyteområde for storørret i vassdraget. NVE mener at en eventuell utbygging av Brattejølet kraftverk kan gi negative virkninger for den aktuelle storørretbestanden i vassdraget. Med utgangspunkt i at

storørretbestander har nasjonal verdi, finner NVE at risikobildet med hensyn til negative virkninger fra en utbygging, tilsier at føre-var-prinsippet, jf. naturmangfoldloven § 9 skal tillegges vekt.

Det er uklart om det vandrer ål opp forbi planlagt inntak, men etter NVEs vurdering er vassdragets beskaffenhet slik at det er mindre trolig at dette skjer i noe omfang av betydning.

NVE har merket seg at tiltaket vil gi inntil 3,4 GWh/år i ny kraftproduksjon og noen positive ringvirkninger lokalt. Med bakgrunn i tiltakets virkninger for verna vassdrag, ikke minst fraføring av en stor del vann som vil virke negativt inn på landskapsbildet og at Storeelva er en del av et nasjonalt laksevassdrag, og av hensyn til storørret i elva, mener NVE at de samlede negative virkninger for vassdraget er omfattende. NVE mener at fordelene ved tiltaket ikke overstiger disse samlede ulemper.

NVE mener at fordelene ved en utbygging av Brattejølet kraftverk som omsøkt er mindre enn skader og ulemper for allmenne og private interesser. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt. NVE avslår derfor søknaden fra Brattejølet Kraft SUS om tillatelse til bygging av Brattejølet kraftverk

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Brattejølet Kraft SUS, datert 16.5.2013:

"Søknad om konsesjon for bygging av Brattejølet Kraftverk, Vassdrag nr.089.C

Brattejølet Kraft SUS ønsker å utnytte vannfallet i Storeelva i Hornindal kommune i Sogn og Fjordane fylke, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:
 - Å bygge Brattejølet kraftverk som beskrevet i søknaden.
2. Etter energiloven om tillatelse til:
 - Bygging og drift av Brattejølet kraftverk, med tilhørende koblingsanlegg og kraftlinjer som beskrevet i søknaden.

Brattejølet kraftverk, endelig omsøkte hoveddata

TILSIG		Hovedalternativ	Middels	Lite
Nedbørfelt	km ²	89,4	89,4	89,4
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	150,3	150,3	150,3
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	67,1	67,1	67,1
Middelvannføring	m ³ /s	4,76	4,76	4,76
Alminnelig lavvannføring	l/s	370	370	370
5-persentil sommer (1/5-30/9)	l/s	2340	2340	2340
5-persentil vinter (1/10-30/4)	l/s	304	304	304

KRAFTVERK

Inntak	moh.	123,0	123,0	123,0
Avløp	moh.	106,0	106,0	106,0
Lengde på berørt elvestrekning	m	240	240	240
Brutto fallhøyde	m	17	17	17
Slukeevne, maks	m ³ /s	7,0	5,0	2,5
Minste driftsvannføring	l/s			
Tilløpsrør, diameter	mm	1800	1500	1200
Tilløpsrør/tunnel, lengde	m	200	200	200
Installert effekt, maks	MW	0,98	0,83	0,55
Brukstid	timer	3480	4230	5600

MAGASIN

Magasinvolum	mill. m ³	0	0	0
HRV	moh.			
LRV	moh.			

PRODUKSJON

Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	1,25	1,15	0,90
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	2,15	1,77	1,06
Produksjon, årlig middel	GWh	3,40	2,92	1,96

ØKONOMI

Utbyggingskostnad	mill.kr	12,2	10,6	8,
Utbyggingspris	kr/kWh	3,59	3,63	4,44

BRATTEJØLET KRAFTVERK, elektriske anlegg

GENERATOR		Hovedalternativ	Middels	Lite
Ytelse	MVA	0,75	0,4	0,25
Spenning	kV	400/690	400	400
TRANSFORMATOR				
Ytelse	MVA	0,75	0,4	0,25
Omsetning	kV/kV	0,4/22	0,4/22	0,4/0,4
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)				
Lengde	m	250	250	250
Nominell spenning	kV	22	22	0,4

Om søker

Søker, Brattejølet Kraft SUS, består av fire grunneiere som har gått sammen om å utvikle planer for bygging av kraftverk i Storeelva:

- Gnr/bnr. 182/ 4 Siri Gausemel
- Gnr/bnr. 182/ 5 Lars Gausemel
- Gnr/bnr. 203/ 1 Lindis Tomasgård Torheim
- Gnr/bnr. 203/ 7 Lars Andreas Tomasgård

Hornindal kommune bygde i 1913 Brattegilfoss kraftverk på samme strekning, og inngikk da avtale om en årlig godtgjørelse til grunneierne. Kraftverket ble avviklet i 1955. Kommunen har i forbindelse med søknaden om kraftverket inngått avtale med grunneierne om at avtalen opphører hvis det gis konsesjon til å gjenoppta kraftproduksjon i Brattejølet.

Alle grunneierne er aktive jordbrukere. Formålet med en utbygging er å utnytte naturressursgrunnlaget på landbrukseiendommene.

Beskrivelse av området

Søker ønsker å utnytte et fall på 17 meter i Storeelva mellom kote 123,5 og kote 106,0. Storeelva ligger i Hornindal kommune, Sogn og Fjordane fylke. Hele nedslagsfeltet ligger i Hornindal kommune, og grenser i nord mot Ørsta kommune, i øst mot Stranda kommune og i sør mot Stryn kommune. Fra den gamle kraftstasjonen i Brattejølet renner elva ca. 2 km ned mot Hornindalsvatnet og videre ned til Eidsfjorden ved Nordfjordeid i Eid kommune. Deler av Hornindalsvassdraget er tidligere overført til nordover til reguleringsmagasinet Tussevatnet for utnyttelse i Tussa kraftverk. Totalt utgjør det overførte feltet 18,4 km², eller 16 % av totalfeltet til Brattejølfossen. Bortsett fra noe flomtap ned i Storeelva, utgjør det overførte feltet hele 24 % av middelvannføringen til Brattejølet kraftverk.

Det står fortsatt rester av Hornindal El. verks kraftverk Brattegilfoss i Brattejølet. Anlegget ble bygget i 1913, utnyttet et fall på 17 meter, og hadde en installert effekt på 74 kW. Dammen er intakt, og rester av tidligere rørgate og kraftstasjon er fortsatt synlig. Anlegget ble tatt ut av drift i 1955.

Fv. 60 krysser Storeelva like nedenfor den gamle inntaksdammen, over Storebrua. Det planlagte anlegget ligger ca 2 km øst for kommunesenteret Grodås..

Landskapet i området domineres av Hornindalsvatnet, som er 514 meter dyp og dermed Europas dypeste innsjø. Den vide U-dalen strekker seg fra Grodås og mot Hellesylt. I motsetning til mange andre dalfører i region, er ikke de topografiske forholdene så dramatiske i Hornindal. De flate jordbruksområdene i dalbunnen går gradvis over i slake, skogskledde lier og relativt avrundede fjelltopper.

Søker opplyser at de ikke er kjent med andre konkrete planer om utbygginger i Storeelva eller omegn.

Teknisk plan

Reguleringer/overføringer

Omsøkte tiltak omfatter ikke reguleringer eller overføringer.

Inntak

Eksisterende inntaksdam planlegges opprustet. Dammen er en tørrmurt steindam med oppstrøms betongtetting, ca tre meter høy, 30 meter lang og damkronen er to meter bred. Dammen er, i følge søker, i relativt god forfatning, men det må påregnes påstøp på oppstrøms side og topp må utbedres. Damkronen planlegges ikke hevet, og neddemt areal og oppdemt volum vil være som i dag.

Tidligere inntak til Brattegilfoss kraftverk var på nordsiden av elva. Nytt inntak planlegges på sørsiden av elva, da dette i følge søker vil medføre en vesentlig enklere trasé for rørgate og plassering av kraftstasjonen.

Vannstand i inntaksbassenget er ca. kote 123. Inntak med stengeanordning vil bli inntil ca 2,5 x 4 meter for største omsøkte alternativ. Flommer vil ledes over damkronen.

Rørgate

Fra inntaket på kote 123 vil rørgata gå på sørsiden av elva ned mot fv.60. Rørgata legges i betongkulvert under fylkesveien. Videre følger rørgata elvebrinken i kanten av dyrket mark, før den stuper bratt ned de siste 50 meterne ned mot kraftstasjonen på kote 106,0. Rørgata blir ca. 200 meter lang og skal være nedgravd hele strekningen.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt ca. 50 meter nedenfor fossen, og får undervann på ca. kote 106. Grunnflaten vil være på ca. 50-90 m². Det er planlagt en Kaplan-turbin med 0,28 - 0,98 MW installert effekt. Transformatorstasjon vil plasseres i separat kiosk utenfor kraftstasjonen. Kraftstasjonen planlegges bygget med fundament av massiv betong og overbygg av lettbetong.

Nettilknytning

Anlegget er planlagt å knyttes til eksisterende 22 kV kraftledning ved Tomasgård. Det må da etableres en ca. 400 meter lang jordkabel fra kraftstasjonen, opp mot inntaket og over landbruksareal og opp til Tussa Nett sin 22 kV luftledning øst for Tomasgård.

Veier

I følge søker skal adkomstveien til kraftstasjonen bygges parallelt med rørgata og i sving ned til kraftstasjonen. Veien vil bli på ca. 150 meter, og vil få en standard som muliggjør betongtransport

under byggearbeidene. Det vil også bygges en kort adkomstvei til inntaket over beitemark på Tomasgård.

Massetak og deponi

Det oppgis i søknaden at masser fra graving langs rørgata vil bli tilbakefylt i grøft og over rør, og benyttet til adkomstveien. Overskuddsmasse ved kraftstasjonen vil bli tilbakefylt rundt bygg og til veibygging. Det oppgis videre at det kan bli behov for tilkjørte sorterte masser for omfylling av rør. Det er ikke planlagt massedeponi.

Arealbruk

Utbyggingen vil totalt beslaglegge cirka 3,7 daa, fordelt på veier (1,0 daa), rørtrasé (1,0 daa), kraftledning (1,0 daa) og kraftstasjon (0,7 daa).

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

I arealdelen til kommuneplanen ligger tiltaksområdet i et LNF-område.

I "Differansiert forvaltningsplan for Hornindalsvassdraget", ligger omsøkte utbygging sone 2 "Område med middels grad av menneskeleg påverknad". Småskala vannkraftutbygging med effekt opp til 1000 kW i sone 2 er vurdert i forvaltningskategori 3. Dette innebærer tiltak eller inngrep som normalt vil være i konflikt med vernegrnlaget, og der omfang, detaljering og uforming av inngrepet avgjør om tiltaket kan gjennomføres.

Samlet plan

Ingen prosjekter i Storeelva er behandlet i Samlet Plan.

Verneplan for vassdrag

Hornindalsvassdraget ble vernet mot kraftutbygging i 1973 (Verneplan I). Hornindalsvassdraget har et areal på 428 km², og er et av de største vassdragene i Sogn og Fjordane som er tatt inn i verneplanen. Vassdraget omfatter områdene som drenerer til Hornindalsvatnet, og hovedelva med tilhørende dreneringsområde videre ned til utløpet i Eidsfjorden ved Nordfjordeid. Brattejølet kraftverk ligger i Storeelva som renner ut innerst i Hornindalsvatnet ved Grodås.

I St.prp. nr. 4 (1972-73) er verneformålet grunnlagt som følger:

"Kontaktutvalget foreslår vassdraget varig unntatt fra videre kraftutbygging under henvisning til de alminnelige friluft- og naturverninteresser, særlig de naturvitenskapelige interesser".

Inngrepsfrie områder (INON)

Prosjektet vil ikke føre til reduksjon av inngrepsfrie områder.

Nasjonale laksevassdrag

I følge søknaden er Hornindalsvassdraget ikke et nasjonalt laksevassdrag, men det forekommer anadrom fisk i Hornindalsvatnet som kan gå opp i Storeelva.

Eidselva i Eid og Hornindal kommuner er definert som et nasjonalt laksevassdrag. Eidselva har avrenning fra Hornindalsvatnet og munner ut i Nordfjord, og er kjent for sin tidligvandrende og

storkvokste laksestamme. NVE konstaterer at et vassdrags status som nasjonalt laksevassdrag gjelder hele vassdraget, med sideelver opp til vandringshinder for anadrom fisk. Det går i følge fagutreder anadrom fisk helt opp til hølen ved fossen i Brattejølet. Etter NVEs vurdering er således Storeelva som en sidegren av vassdraget også å regne, og etter NVEs vurdering medfører dette at del av den omsøkte strekningen er å regne som nasjonalt laksevassdrag. For ytterlige vurdering av temaet, vises det til kapittelet ”*Naturmangfold*” nedenfor.

Fylkesvise planer for småkraftverk

NVE konstaterer at Sogn og Fjordane fylkeskommune har utarbeidet regional plan for vannkraftutbygging i fylket. Fylkestinget godkjente planen den 11.12.2012. Målsettingen i den regionale vannkraftplanen er å samle kunnskap om viktige regionale og nasjonale verdier i mulige utbyggingsområder, for deretter å fastsette retningslinjer som sikrer at disse verdiene blir hensyntatt ved saksbehandling av utbyggingssaker etter vassdragslovgivningen og plan- og bygningsloven. Planarbeidet skal også på et overordnet nivå synliggjøre de positive virkningene av vannkraftutbygging. Aktuelle retningslinjer skal medvirke til å minimalisere uheldige virkninger av vannkraftutbygging, slik som tap av naturmangfold, friluftsområder, kulturminner og landskapsverdier.

Den regionale planen omhandler ikke områder som er vernet eller som ligger i verna vassdrag. Planområdet for Brattejølet kraftverk er derfor ikke inkludert i den fylkeskommunale planen.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter, interesseorganisasjoner, og berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 17.9.2013, sammen med representanter for søker, Hornindal kommune, Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Statens vegvesen region vest og Sogn og Fjordane Turlag. Høringsuttalelsene har vært forelagt søker for kommentarer.

Høringspartenes uttalelser er forkortet av saksbehandler. Fullstendige uttalelser er tilgjengelige via offentlig postjournal og/eller NVEs nettsider.

NVE har mottatt følgende kommentarer til søknaden:

Hornindal kommune skriver i brev av 5.8.2013 at søknaden er behandlet i Planutvalget den 13.6.2013.

Kommunen har følgende administrative merknader:

- *Både ”Næringsplan for Hornindal kommune 2011-2014” og ”Strategiske utviklingsanalyser” setter fokus på å stimulere til tilleggsnæring innen landbruket, herunder mulighet for mikro- og minikraftverk.*
- *Kommunen forutsetter at eventuelle restriksjoner knyttet til bruk av tilgrensende areal ikke får virkninger for planlegging og bygging av ny fv. 60 forbi tiltaksområdet.*
- *Kommunen gjør oppmerksom på at Storeelva enkelte år har stor isgang. Inntaksdammen og kraftverket må plasseres slik at det ikke utgjør fare ved isgang.*
- *Damområdet er en attraktiv badeplass for lokalbefolkningen. Inntakskanalen må legges slik at den ikke er til fare for sikkerheten for de badende.*

- *Området har flere verdifulle kulturminner, som kvernhus, steinbru, og rester etter eldre kraftverk. En fremtidig omlegging av fv. 60 kan åpne for tilrettelegging av friluftsliv mv. i området. Kommunen påpeker at en utbygging må ta hensyn til både kulturminner og naturmangfold.*
- *Naturen og terrenget må etter en utbygging tilbakeføres til det opprinnelige. Utbyggingen må ta estetiske hensyn, både ved inntaksdammen og den nye kraftstasjonen.*
- *Kommunen minner om "Differansiert forvaltningsplan for Hornindalsvassdraget", og viser til at omsøkt utbygging ligger i sone 2 "Område med middels grad av menneskeleg påverknad" og at småskala vannkraftutbygging med effekt opp til 1000 kW i sone 2 er vurdert i forvaltningskategori 3. Dette innebærer tiltak eller inngrep som normalt vil være i konflikt med vernegrunnlaget, og der omfang, detaljering og uforming av inngrepet, avgjør om tiltaket kan gjennomføres.*

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane viser i uttalelse av 2.8.2013 til at Hornindalsvassdraget er vernet vassdrag. De påpeker at deler av nedslagsfeltet til Brattejølet allerede er utnyttet til kraftproduksjon, og at effekten av nye utbygginger vil komme i tillegg til dette.

Når det gjelder rødlistearter viser Fylkesmannen til at det er påvist mesterrot (nær truet) langs den planlagte rørtraseen og strandsnipe (nær truet) ved elvestrengen. Det skal videre være et fosserøypåvirket område like ovenfor den planlagte kraftstasjonen, hvor det skal finnes store mengder sumphaukeskjegg.

Fylkesmannen viser til at det under feltarbeidet er påvist vintererle, og at det er sannsynlig at arten hekker i et område fra fossen og 2-300 meter nedstrøms. I følge Artskart er det kun registrert hekking av vintererle i to kommuner i Sogn og Fjordane. Det skal ikke være påvist hekking i Nordfjord, og Fylkesmannen mener derfor at området må sies å ha spesielle kvaliteter.

Det påpekes i uttalelsen at Hornindalsvassdraget er et nasjonalt laksevassdrag og at Brattejølet er et vandringshinder for laks, sjørøret og storørret. Det er hovedsaklig påvist rømt oppdrettslaks i Storeelva, men Fylkesmannen mener at elva kan ha et unyttet potensial for lakseproduksjon. Ørret som vandrer opp fra Hornindalsvatnet er i stor grad sjørøret, og Storeelva er sannsynligvis den viktigste gyte- og rekrutteringslokaliteten i vassdraget. Fylkesmannen mener at den øverste hølen har potensial som standplass, og at utløpet av hølen er et godt gyteområde. Fylkesmannen mener at nivået på minstevannsføringen og hvordan avløpet fra kraftstasjonen blir planlagt kan avgjøre om og eventuelt i hvilken grad en utbygging vil påvirke produksjon av laks, sjørøret og storørret.

I søknaden er det oppgitt at det ikke vil være behov for omløpsventil i kraftverket fordi vannet som går i overløp raskt vil nå strekningen nedstrøms for kraftstasjonen ved en driftstans, dette pga høy minstevannsføring og kort avstand mellom inntak og kraftstasjon. Fylkesmannen mener at dette må underbygges med data dersom det skal legges til grunn for å vurdere behovet for avbøtende tiltak. Etter Fylkesmannens vurdering er det fare for å tørrelegge gyte- og oppvekstområder ved utfall.

Fylkesmannen viser til at det finnes ål i Storeelva, men at det er uvisst om arten vandrer forbi Brattejølet. Fylkesmannen mener dette må undersøkes nærmere, mht naturmangfoldloven §§ 8 og 9.

Når det gjelder landskap og friluftsliv viser Fylkesmannen til at tiltaket medfører permanente inngrep som blir synlige i terrenget, og som kommer i tillegg til eksisterende inngrep nær elva. Fossen er den eneste i denne delen av vassdraget, og Fylkesmannen mener at dens verdi som landskapselement vil bli redusert pga lavere vannføring. I tillegg mener Fylkesmannen at stor slukeevne vil bidra til å redusere den romslige og varierende vannføringen på strekningen.

Fylkesmannen etterlyser omtale av ev. virkninger for badeplassen ved det planlagte inntaket. Det vises videre til at strekningen mellom Storebrua og Brattejølet blir brukt til elvepadling ved høy vannføring.

Etter Fylkesmannens vurdering bør søknad om konsesjon til Brattejølet kraftverk avslås.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane skriver videre i brev av 24.9.2013 at de har noen tilleggsmærknader etter befaringen den 17.9.2013.

Fylkesmannen viser her til at det under befaringen ble stilt spørsmål ved verdien av Storeelva som nasjonalt laksevassdrag. I følge grunneierne er det vanskelig å se at Brattejølet kan være en god gyteplass, da det er stor vannføring i hølen, og de er uenige i Fylkesmannens vurdering av elvas potensial som god lakseelv. Fylkesmannen skriver videre at det under befaringen kom frem at hølen under fossen i Brattejølet er en god fiskeplass for ørret.

Fylkesmannen påpeker at statusen som nasjonalt laksevassdrag gjelder hele vassdraget, med sideelver opp til vandringshindrer for anadrom fisk. I tidligere uttalelse kommenterte Fylkesmannen at Storeelva kan ha et utnyttet potensial for lakseproduksjon som kan realiseres dersom innsiget av laks øker. Fylkesmannen mener at fangst av oppdrettslaks opp mot Brattejølet er et bevis på dette. Videre understrekes det at Storeelva er et viktig rekrutteringsområde for sjørørret og storørret i Hornindalsvassdraget. Fylkesmannen mener at potensialet for lakseproduksjon og den dokumenterte verdien for sjørørret og storørret er viktig å ta vare på dersom det blir åpent for kraftutbygging i Brattejølet.

Fylkesmannen understreker at storørretbestander også har nasjonal verdi og skal tillegges stor vekt i utbyggingssaker. Når det gjelder verdien av hølen under fossen har de vurdert at denne kan ha potensial for gyting i utløpet av hølen, men de er ikke kjent med om elvebunnen er undersøkt her. Består elvebunnen av grus og stein av riktig størrelse, kan hølen være et viktig gyteområde for både laks og ørret. Ved å flytte utløpet fra kraftverket til den øverste delen av hølen vil ulempene for fisk trolig kunne avgrenses.

Fylkesmannen viser til at 24 % av middelvannføringen i vassdraget allerede er benyttet til kraftproduksjon, og de mener at det derfor ikke kan fjernes ytterligere mye vann i vassdraget før det bryter med vernegrunnlaget, hvor vannmengder og variasjon i vannføringen står sentralt. Dette er hovedårsaken til at Fylkesmannen ikke anbefaler noen av de konsesjonssøkte alternativene.

Fylkesmannens anbefaling om å avslå søknad om konsesjon opprettholdes dermed i brev etter befaring.

Sogn og Fjordane fylkeskommune, ved Fylkesutvalget, behandlet saken den 21.8.2013, med følgende vedtak;

- *"Sogn og Fjordane fylkeskommune vurderer fordelene ved Brattejølet kraftverk til å være større enn ulempene for allmenne og private interesser, og anbefaler at det blir gitt konsesjon til prosjektet.*
- *Av hensyn til landskap og kulturminner bør minstevannføringen økes."*

Av saksfremlegget fremkommer det at Fylkesrådmannen mener at av hensyn til landskap og kulturminner bør minstevannføringen om sommeren økes til 5-persentilen, dvs. 2340 liter/sek. Fylkesrådmannen mener at området ved inntaksdammen og Storebrua utgjør et sammenhengende vassbruksmiljø med kvernhus, murer etter oppgangssag, steinbru og rester etter vannkraftverk fra 1913-1950-tallet. Fylkesmannen er derfor uenig at utbyggingen ikke vil komme i direkte konflikt med nyere tids kulturminner. Det påpekes at rørgata vil føre til direkte inngrep i Storebrua.

Fylkesrådmannen mener tiltaket må gjøres skånsomt slik at det ikke blir nødvendig med direkte inngrep i brua.

Av hensyn til opplevelsesverdien er Fylkesrådmannen opptatt av at vannet i fossen ikke blir vesentlig redusert slik at Storebrua blir stående uten vann under.

Fylkesrådmannen ber om at tiltakshaver blir gjort oppmerksom på kulturminneloven § 8.2; plikt til å vise aktsomhet og melde fra til fylkeskommunen dersom de under anleggsarbeidet skulle finne automatisk fredede kulturminner.

Statens vegvesen, avdeling Sogn og Fjordane, skriver i uttalelse av 24.7.2013 at de har følgende merknader til søknaden;

- *"Om tiltakshaver ønsker å bygge ny avkjørsel eller benytte eksisterende avkjørsel til adkomst fra fv 60, må de søke om hhv. avkjørselstillatelse eller tillatelse til utvidet bruk av eksisterende avkjørsel.*
- *En ev. etablering av tilløpsrør og høyspentkabel langs veien må ikke komme nærmere veikanten enn tre meter eller nærmere bunn av fylling enn én meter. Ved spesielle situasjoner kan det være nødvendig å kreve større avstand enn dette. Ønsker tiltakshaver å føre tilløpsrør langs veien og innenfor byggegrensa, opplyser Statens vegvesen at det må søkes om dette. Byggegrensa langs fv.60 er 50 meter.*
- *Tiltakshaver må søke Statens vegvesen om tillatelse til å krysse fv.60 med tilløpsrør og høyspentkabel."*

Tussa Nett AS skriver i brev av 5.7.2013 at de har vurdert nettkapasitet ved innmating av 0,98 MW fra Brattejølet kraftverk. Utregninger viser at det er ledig kapasitet i distribusjonsnettet, men at det ikke vil være kapasitet i sentral- og regionalnettet til å ta i mot planlagt produksjon fra Brattejølet kraftverk.

Tussa Nett AS skriver at eier av regionalnettet, SFE Nett AS, opplyser om at det ikke er ledig kapasitet i transformatoren i Tomasgård. Dersom alle konsesjonsgitte kraftverk i nettet under Leivdal blir bygget ut, mener Tussa Nett AS at det heller ikke vil være kapasitet i 132/66 kV transformatoren i Leivdal og i 66 kV ledningen fra Tomasgård til Leivdal. SFE Nett AS skal ha startet med utredning av en ny 66 kV forbindelse fra Tomasgård til Hellesylt. Dette tiltaket vil være avhengig av bygging av ny konsesjonssøkt produksjon i Hellesylt. Dersom denne ledningen blir idriftsatt, vil transformatorstasjonen i Tomasgård få frigjort kapasitet til Brattejølet kraftverk. Reinvesteringer og økning av kapasitet for nødvendige seksjoner på ledningen Tomasgård – Leivdal inngår som tiltak i den regionale kraftsystemutredningen for Sogn og Fjordane. Tiltak for å avlaste transformatorstasjonen i Leivdal er per i dag ikke ferdig utredet.

Tussa Nett AS viser til at Statnett SF er i gang med å bygge by 420 kV ledning mellom Ørskog og Sogndal, og når denne er ferdig vil det være kapasitet i sentralnettet for å mate inn mer småkraftproduksjon. Ledningen skal være ferdig i 2016, men Statnett SF skal ha åpnet for å tillate tilknytning av ny produksjon etter hvert som ledningen blir satt i drift fra Ørskog og sørover.

Tussa Nett AS påpeker at Brattejølet kraftverk ikke kan tilknyttes nettet før regionalnettet i området er forsterket, og 420 kV forbindelse fra Ørskog til Ålfoten er satt i drift.

SFE Nett AS, som er regionalnettseier og regional utredningsansvarlig for kraftsystemet i Sogn og Fjordane, skriver i brev av 1.8.2013 at dagens sentral- og regionalnett ikke har ledig kapasitet til planlagt produksjon fra Brattejølet kraftverk. Den samlede mengden av produksjonsplaner i området

er i følge SFE Nett AS for stor, og nødvendige tiltaket i nettet er under gjennomføring, planfase eller under utredning.

SFE Nett AS viser til at sentralnettet i området ikke har kapasitet til mer ny produksjon. Dette skal Statnett, Istad Nett og SFE Nett ha orientert om i brev til NVE av 1.4.2009. Nødvendige delstrekninger av 420 kV ledningen Ørskog – Sogndal må være satt i drift før ny produksjon kan kobles til nettet.

Det vises videre til at lokal transformatorstasjon mellom regional- og distribusjonsnettet i Tomasgård er fullt utnyttet og har ikke ledig kapasitet til Brattejølet kraftverk. SFE Nett AS opplyser om at de arbeider med planer om en ny regionalnettforbindelse fra Tomasgård til Hellesylt, og konsesjonssøknad er under arbeid. Dette tiltaket vil avhenge av bygging av ny konsesjonsøkt produksjon i Hellesylt. Når/om dette kommer i drift, vil Tomasgård få frigjort tilstrekkelig transformeringskapasitet til Brattejølet kraftverk.

SFE Nett AS skriver videre at regionalnettsledningen fra Tomasgård til Leivdal, og da særlig 132/66 kV transformatoren i Leivdal, har begrenset med ledig kapasitet. Isolert sett skal det være plass til produksjonen fra Brattejølet kraftverk (om flaskehalsen i transformatoren fra Tomasgård blir løst), men det er ikke tilstrekkelig kapasitet til alle konsesjonssøkte kraftverk i området. Reinvesteringer og økning av kapasitet for nødvendige seksjoner på ledningen Tomasgård – Leivdal inngår som tiltak i den regionale kraftsystemutredningen for Sogn og Fjordane. Tiltak for å avlaste transformatorstasjonen i Leivdal er per i dag ikke ferdig utredet.

Sogn og Fjordane Turlag skriver i brev av 1.8.2013 at deres prinsipielle oppfatning er at konsesjonssøknader i verna områder bør avslås. Dersom det likevel blir utbygging, ber Turlaget om at det tas hensyn til anadrom fisk og ål i vassdraget. Selv om utbyggingen er moderat, og blir fremstilt som en videreføring av tidligere kraftutbygging, mener Turlaget at redusert vannføring i et viktig område av elva med fossefall og stryk vil påvirke leveområder for arter. Videre mener de at begrenset næringstilgang og eventuelle reduserte bestander av fugl og fisk vil redusere naturopplevelsen i området. Turlaget påpeker at det er viktig at områder med spesielle biotoper ligger med riktig avstand til lignende biotoper for å opprettholde korridorer for arter i flora og fauna. Som viktige arter nevnes fossefall og vintererle i elvestrengen, og naturtypen fossesprøytsone med lokal viktig verdi i deler av elva.

Turlaget viser til at elva er vernet, og at en eventuell konsesjon til Brattejølet kraftverk vil undergrave verne vurderingene. Videre mener de at området har en stor verdi med potensial for friluftsliv, herunder badeplassen ovenfor Storebrua.

Tiltakshavers kommentarer til innkomne merknader

Brattejølet Kraft SUS har kommentert høringsuttalelsene i e-post av 27.8.2013.

Når det gjelder badeplassen ved dammen, mener tiltakshaver at bruken av denne ikke vil bli berørt av en ev. utbygging. Dette er en kunstig demning etter det tidligere kraftverket. Muligheten for å etablere tursti i området har vært undersøkt, men dette har ikke gitt resultat.

Brattejølet Kraft SUS understreker videre at fossen ikke er synlig fra fv. 60, og at kun deler av elva kan sees fra fylkesveien pga skog.

Når det gjelder Brattejølet som gyteplass mener søker at det ikke er sannsynlig at dette er en viktig gyteplass pga den store vannføringen i hølen. Etter Tussautbyggingen ble det satt ut 10 000 lakseyngel per år. Resultatet var at det kom få voksne fisk opp igjen i vassdraget, men elva ble nær ødelagt pga utvandringsklar yngel. Søker mener derfor at Fylkesmannens påstand om at elva har potensial som

lakseelv ikke er riktig. De understreker også at strekningen fra dammen til Brattejølet ikke er mye brukt til ørretfiske. Videre mener de at det ikke finnes ål ovenfor fossen, og at dette kan dokumenteres ved utsetting av åleruse.

Når det gjelder elvepadling, har grunneierne registrert at padlere har gått ned fossen, også under gunstige forhold. Tiltakshaver mener problemet er for stor vannføring i elva.

Tiltakshaver finner det underlig at det ikke er nettkapasitet til det omsøkte småkraftverket, da de ble forespeilet dette da de startet planleggingsarbeidet med Brattejølet kraftverk.

Brattejølet Kraft SUS kommenterer i brev av 1.10.2013 tilleggsmerknadene fra Fylkesmannen i Sogn og Fjordane. Søker viser til at de i e-post av 27.8.2013 skrev at de mente at flere av Fylkesmannens merknader er udokumenterte og ikke relevante for saken. De presiserer at når det gjelder elvepadling, ble dette også diskutert under befaringen. Søker mener at vannføringen elva i hovedsak er for stor for dette formålet, og at Fylkesmannens merknader derfor ikke skal tillegges vekt.

Søker kan videre ikke se at det finnes dokumentasjon på at det går villaks opp i elva for å gyte. Etter hva de kjenner til har det blitt gjennomført elektrofiske etter yngel i elva, og søker mener at om villaks gyter i elva skulle dette vært dokumentert her. Videre mener søker at oppgang av oppdrettslaks i to-tre år ikke sier noe om villaksens vandring i vassdraget.

NVEs vurdering

Stortinget har vedtatt at det kan gis konsesjon til kraftverk med installert effekt mindre enn 1 MW i vernede vassdrag, under forutsetning at en utbygging ikke medfører virkninger for verneverdiene. I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (2007) heter det at *"Hensynet til verneverdiene har avgjørende betydning ved konsesjonsbehandlingen og det vil derfor bare unntaksvis bli gitt konsesjon til kraftverk i vernede vassdrag"*.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Med omsøkte hovedalternativ tilsvarer planlagt slukeevne ca. 147 % av middelvannføringen, som er på 4,76 m³/s ved inntaket. Det er foreslått en minstevannføring på 300 l/s om vinteren og 2000 l/s sommerstid. De to mindre omsøkte alternativene vil ha en slukeevne på hhv 105 og 52 % av middelvannføringen. Etter NVEs vurdering er det for verna vassdrag spesielt viktig at vannuttaket vurderes mot elvas avrenningsprofil gjennom året. Typisk for Storeelva er stor vannføring fra snøsmeltingen starter om våren og frem til juli måned. Vannføringen om vinteren er normalt lav, med noen unntak for regnflommer. En ev. utbygging av Brattejølet kraftverk vil kunne påvirke vannføringsforholdene mellom inntaket og kraftstasjonen. På denne strekningen vil vannføringen bli vesentlig redusert. Utenom flomperioden vil vannføringen på strekningen kun bestå av minstevannføring sluppet fra inntaksdammen. De naturlige variasjonene i vassdraget vil som følge av en utbygging forsvinne store deler av året. Virkningene av et endret vannføringsregime er nærmere vurdert under temaene "vassdragsvernet", "naturmangfold" og "landskap" nedenfor.

Ifølge søknaden vil det med hovedalternativet være overløp over dammen ca. 50 dager i et middels vått år. Tilsvarende for de to mindre alternativene er hhv 81 og 154 dager. Med hovedalternativet vil vannføringen i 56 dager i året være under summen av minste slukeevne og minstevannføring og derfor for liten til at det kan produseres kraft, slik at kraftstasjonen må stoppe og hele tilsiget slippes forbi inntaket. Tilsvarende for de to mindre alternativene er hhv 33 og 0 dager. NVE konstaterer at oppgitte data for antall dager med vannføring større og mindre enn turbinslukeevne avviker mellom søknaden og vedlagte hydrologirapport. NVE legger derfor til grunn at det er knyttet noe usikkerhet til beregningene ovenfor, men understreker at dette ikke vil ha avgjørende betydning for konsesjonsavgjørelsen.

NVE mener på generelt grunnlag at det i et verna vassdrag er viktig å opprettholde en restvannføring som sikrer at elva fremdeles framstår som hovedelementet i vassdragsnaturen, og samtidig bør slukeevnen i kraftverket ikke være større enn at det fremdeles vil være lengre perioder med overløp på inntaksdammen. NVE mener at den omsøkte maksimale slukeevnen er svært høy og vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk.

NVE har kontrollert det hydrologiske grunnlaget i søknaden. NVE har fått noe høyere verdier for midlere avløp enn oppgitt i søknaden. Alle beregninger på basis av andre målte vassdrag vil ved skalering til det aktuelle vassdraget være beheftet med feilkilder. Dersom spesifikt normalavløp er beregnet med bakgrunn i NVEs avrenningskart, vil vi påpeke at disse har en usikkerhet på +/- 20 % og at usikkerheten øker for små nedbørfelt.

Vassdragsvernet

Fylkesmannen og Sogn og Fjordane Turlag mener at søknaden bør avslås, med bakgrunn i at vassdraget er vernet, og at en ev. konsesjon vil undergrave verneverdiene for vassdraget.

Hornindalsvassdraget ble vernet i Verneplan I av flere grunner. Vassdraget har en kystnær beliggenhet i ytre fjordområder, og er en viktig del av et variert landskap fra høyfjell til fjord, hvor friluftsliv er

viktig bruk av området. Nedre del av vassdraget er dominert av Hornindalsvatnet, som det er knyttet store verdier til. Innsjøen utgjør en stor del av de lavereliggende delene av nedbørfeltet, og en stor breelvvassetning demmer opp den 22 km lange næringsfattige innsjøen. Nedbørfeltet består av flere tilførselsbekker som omkranser vannet. Størst vannføring har Storeelva (Horndøla) som drenerer arealene i nordøst. I St.prp. nr. 4, (1972-73) er verneformålet grunnlagt som følger: ”*Kontaktutvalget foreslår vassdraget varig unntatt fra videre kraftutbygging under henvisning til de alminnelige friluft- og naturverninteresser, særlig de naturvitenskapelige interesser*”.

Dersom det skal gis konsesjon til kraftverk i verna vassdrag er det krav om at installert effekt ikke skal være større enn 1 MW. Videre skal det være gjort en vurdering av verdiene i vassdraget og en begrunnelse på hvorfor disse verdiene ikke blir redusert, jf. vannressursloven § 35, post 5 og 8. Dersom disse kravene er oppfylt skal vassdragsmyndigheten foreta en vurdering av om fordelene med tiltaket er større enn ulempene for private og allmenne interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. Det kan i et slikt tilfelle gis tillatelse i medhold av vannressursloven § 8.

Siden Hornindalsvassdraget ble vernet allerede i Verneplan I, foreligger det ingen grundige vurderinger av verneverdiene i vassdraget. Flere vassdrag ble vernet på bakgrunn av en allmenn forståelse av at vassdragene hadde verneverdi. Det var imidlertid viktig allerede ved dette vedtaket å verne hele vassdrag, med det formål om å verne en helhetlig vassdragsnatur. Dette gjelder også for Hornindalsvassdraget, og ikke hovedsakelig grunnet forholdene rundt Hornindalsvatnet, slik det oppgis i søknaden. NVE mener derfor at vassdragets verneverdier er knyttet til hele vassdraget, herunder Storeelva, ikke bare Hornindalsvatnet.

Søknaden er fremmet med tre alternativer, alle med høy slukeevne sett i forhold til middelvannføringen i elva. Både det middels store og det største alternativet har en betydelig høyere slukeevne enn middelvannføringen, men også det minste alternativet har, etter NVEs vurdering, en høy vannføring til å være i et vernet vassdrag. NVE konstaterer at omsøkt slukeevne på hhv 52, 105 og 147 prosent av middelvannføringen er svært høy for et nytt kraftverk i et vernet vassdrag. NVE mener at også det minste omsøkte alternativet, med en maksimal slukeevne på 52 prosent vil frata vassdraget størsteparten av dets naturlige vannføringsdynamikk og den berørte elvestrekningen vil i perioder fremstå som preget av utbygging.

Sogn og Fjordane fylkeskommune krever i sin uttalelse en høyere minstevannføring enn hva som er omsøkt. NVE mener at økt minstevannføring ikke er tilstrekkelig for å avbøte de negative virkningene den høye slukeevnen medfører for landskapsbildet i denne saken. Olje- og energidepartementet skriver følgende i klageavgjørelse for Råfoss kraftverk datert 5.1.2012: ”*Det er et uttalt mål at vannføringen i et vernet vassdrag skal være variert og gjenspeile naturlig forhold også etter en utbygging.*” Omsøkt utnyttelse er etter NVEs vurdering ikke forenelig med vernebegrunnelsen for Hornindalsvassdraget.

Etter NVEs vurdering er de tre omsøkte utbyggingsalternativene konfliktfylte med hensyn til vassdragsvernet på grunn av høy slukeevne i kraftverket. Dette er nærmere omtalt under relevante kapitler nedenfor.

Produksjon og kostnader

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi kom frem til noe høyere kostnader enn søker, men avviket er innenfor kostnadsgrunnlagets usikkerhetsmarginer.

Naturmangfold

I følge søker er det ikke påvist viktige naturtyper eller planter knyttet til selve vassdraget, men planten mesterrot (NT) ble registrert i kantsonen mellom jordbruksarealet og elva, like sør for Storebrua. Det

skal videre være registrert fossekall, vintererle og strandsnipe (NT) langs elvestrengen. I følge fagutreder vil tiltaket, med den omsøkte minstevannføring i sommersesongen, ikke gi vesentlige virkninger for karplanter, moser, lav og hekkende fuglearter på den omsøkte strekningen. Samlet sett vurderes tiltaket å ha liten negativ konsekvens for biologisk mangfold.

Fugl

Fossekall, vintererle og rødlistearten strandsnipe er registrert langs elvestrengen i det omsøkte tiltaksområdet. NVE konstaterer at det har vært en nedgang i den svenske bestanden av strandsnipe de siste årene. Dette gjør at man antar det samme i Norge, og rødlistestatus er derfor satt til nært truet, men bestandspåvirkningen antas å ligge utenfor landet. Strandsnipe er vår vanligste vadefugl, som i hekkesesongen holder seg ved ferskvann, hvor den legger egg i et reir ved vannkanten. Arten er sky og var for forstyrrelser. Når det gjelder virkninger for arten som følge av vannkraftutbygging, vil varierende vannstand kunne ødelegge reiret og eggene, men dette er i liten grad relevant her. NVE mener videre at redusert vannføring vil føre til en viss reduksjon i bestandene av bunndyr og vannlevende insekter, noe som igjen sannsynligvis vil redusere mattilgangen for både fossekall, vintererle og strandsnipe i den berørte strekningen. NVE mener dog at med tilstrekkelig minstevannføring vil en eventuell utbygging ha begrensede og akseptable virkninger for vanntilknyttede fugler. Etter NVEs vurdering vil ikke en etablering av Brattejølet kraftverk medføre vesentlig negative virkninger for bestandene eller påvirke forvaltningsmålet for artene, jf. nml. § 5.

Vegetasjon og naturtyper

I følge Fylkesmannen skal det være et fosserøypåvirket område like ovenfor den planlagte kraftstasjonen. Her skal være store mengder sumphaukeskjegg, som er en fuktrevende art. NVE konstaterer at naturtypen fossesprøytsone er registrert ved Sagfossen i Storeelva, men denne ligger ovenfor inntaket til det planlagte kraftverket, og vil således ikke bli påvirket av en ev. redusert vannføring som følge av tiltaket.

Fylkesmannen og Sogn og Fjordane Turlag viser til at det er påvist mesterrot (NT) langs den planlagte rørtraseen. NVE konstaterer at mesterrot er i tilbakegang i Norge. Planten er knyttet til naturtyper der den raskt kan forsvinne ved inngrep eller manglende drift av kulturmark. NVE konstaterer at mesterrot er funnet langs den planlagte rørtraseen, i kantsonen mellom jordbruksareal og elva. NVE legger til grunn at virkningene for naturtyper og vegetasjon/planter som følge av en rørtrasé ikke skiller seg fra andre typer inngrep i terrenget. Etter NVEs vurdering kan etablering av rørtrasé og vei ha en mindre negativ virkning, gjennom direkte arealbeslag, og ved at naturlig vannsig endres. Etablering av Brattejølet kraftverk vil føre til et direkte arealbeslag på til sammen 3700 m² i tiltaksområdet, herunder 1000 m² rørgate. NVE vurderer virkningene for vegetasjon, herunder mesterrot, å være små ut fra omfanget av arealbeslaget. NVE vil i en eventuell konsesjon sette vilkår om at det skal utarbeides en detaljplan, som bl.a. skal inneholde en beskrivelse av hvordan ulemper for vegetasjon/planter best mulig kan unngås ved plantilpasninger. Dette er etter NVEs vurdering tilstrekkelig for å sikre hensynet til arten, jf. naturmangfoldloven § 5.

NVE konstaterer at det ikke er registrert truede naturtyper i tiltaksområdet. NVE kan ikke se at etablering av kraftverket vil komme i konflikt med forvaltningsmål for naturtyper og økosystemer, jf. naturmangfoldloven § 4.

Fisk

Det opplyses i miljørapporten at Hornindalsvassdraget er et viktig vassdrag for laks, sjørret og storørret, og at Storeelva sannsynligvis er vassdragets viktigste gyte- og rekrutteringslokalitet for ørret. Det går anadrom fisk helt opp til hølen ved fossen i Brattejølet, men i følge fagutreder dreier dette seg primært om rømt oppdrettslaks. Ovenfor fossen skal det kun finnes bekkeørret. I følge miljørapporten vil en ev. utbygging av kraftverket primært kunne berøre bekkeørret på strekningen mellom inntaket og utløpet, og den foreslåtte minstevannføringen er så stor at faren for tørrlegging og bunnfrysing ikke øker vesentlig sammenlignet med dagens situasjon. Det oppgis at hølen under fossen er så dyp at den vil opprettholde mesteparten av sitt vanndekte areal med de omsøkte minstevannføringene, og det antas at gyteforholdene i hølen i liten grad vil påvirkes. I følge fagutreder ligger de viktigste gyte- og oppvekstområdene for sjørret og storørret i hovedsak på strekningen fra kraftstasjonen og nedover mot Storeelvas utløp i Hornindalsvatnet. Samlet sett vurderes tiltaket av fagutreder til å ha liten negativ konsekvens for fisk og ferskvannsbiologi, og ubetydelig/ingen konsekvens for anadrom fisk.

Laks og nasjonalt laksevassdrag

Det påpekes i uttalelsen fra Fylkesmannen at Hornindalsvassdraget er et nasjonalt laksevassdrag og at Brattejølet er et vandringshinder for laks, sjørret og storørret. Fylkesmannen mener at elva kan ha et unyttet potensial for lakseproduksjon dersom innsiget av laks øker. Fylkesmannen påpeker at statusen som nasjonalt laksevassdrag gjelder hele vassdraget, med sideelver opp til vandringshindrer for anadrom fisk. Videre understrekes det at Storeelva er et viktig gyte- og rekrutteringsområde for sjørret og storørret i Hornindalsvassdraget. Fylkesmannen mener at potensialet for lakseproduksjon og den dokumenterte verdien for sjørret og storørret er viktig å ta vare på dersom det blir åpnet for kraftutbygging i Brattejølet. Det ble under befaringen stilt spørsmål ved verdien av Storeelva som nasjonalt laksevassdrag, da det i følge grunneierne er vanskelig å se at Brattejølet kan være en god gyteplass. Søker er uenig med Fylkesmannens vurdering av elvas potensial som god lakseelv, og de mener at det ikke finnes dokumentasjon på at det går villaks opp i elva for å gyte.

NVE mener at vannføringen i denne grenen av Hornindalsvassdraget er av en størrelse som skal tilsi at det kan være en laksebestand der, eller i det minste benyttes av laksen i vassdraget til reproduksjon. Den øverste kulpen i hølen i slike elver er ofte standplass for gyteklar fisk i påvente av at gyting skal skje, gitt at den er dyp nok. Dette har ikke NVE nok informasjon til å vurdere om er tilfelle. NVE mener det er usikkert hvilket skadeomfang tiltaket vil ha for laks, men det er sannsynlig at skade kan skje, særlig når vannføringen går ned på lavere nivåer. Gunstige områder for gyting og oppvekst på den påvirkede strekningen kan bli skadet av den daglige driften av kraftverket når vannføringen er liten. Etter NVEs vurdering kan ungfisk i slike situasjoner bli påvirket ved at vanndekket areal og strømhastigheter blir endret. NVE mener videre at plasseringen av tiltaket gjør det lite sannsynlig at konfliktene kan løses med endring av tiltaket, da det etter NVEs vurdering ikke er arealmessig praktisk mulig å flytte utløpet fra kraftverket til den øverste delen av hølen, slik at kulpen bevares som standplassområde. NVE mener at det må tas høyde for de minst gunstige situasjonene for fisk, og at en utbygging på en anadrom strekning i et nasjonalt laksevassdrag tilsier at det må tas særlige hensyn.

Med bakgrunn i ovennevnte vurderinger er verdien av laksebestanden i Storeelva stor, noe som etter NVEs syn gjør at også virkningene for laksen i Storeelva blir større negativ enn det som fremkommer i miljørapporten. NVE viser til det beskyttelsesregimet som gjelder for disse vassdragene, jf. St.prp. nr. 32, (2006-2007). Forvaltningen har et ansvar for å unngå inngrep i disse vassdragene som er av nevneverdig negativ betydning for laksen.

Etter NVEs vurdering kan tiltaket føre til endring av naturlig vannføring på lakseførende strekning i et nasjonalt laksevassdrag, som er av negativ betydning for laksebestanden i vassdraget. Tiltaket vil

derfor være konfliktfylt med tanke på de retningslinjer som gjelder for forvaltning av nasjonale laksevassdrag, jf. St.prp. nr 32 (2006-2007). Etter NVEs vurdering må det legges til grunn i den videre vurderingen av konsesjonsspørsmålet at tiltaket kan ha vesentlige virkninger for laks også vurdert i et fremtidig perspektiv, og at hensynet til vassdraget sin status som nasjonalt laksevassdrag må tillegges stor vekt.

Ørret

Fylkesmannen mener at nivået på minstevannsføringen og hvordan avløpet fra kraftstasjonen blir planlagt kan avgjøre om og eventuelt i hvilken grad tiltaket vil påvirke produksjon av laks, sjørørret og storørret. Fylkesmannen understreker at storørretbestander har nasjonal verdi og skal tillegges stor vekt i utbyggingssaker. Når det gjelder verdien av hølen under fossen mener Fylkesmannen at denne kan ha potensial for gyting, men de er ikke kjent med om elvebunnen er undersøkt her mht til gyteforhold.

NVE konstaterer at det i søknaden oppgis at de viktigste gyte- og oppvekstområdene for sjørørret og storørret i hovedsak ligger på strekningen fra kraftstasjonen og ned mot elvas utløp i Hornindalsvatnet. NVE er enig med Fylkesmannen i at den øverste hølen kan være et potensielt gyte- og oppvekstområde for storørret, men NVE har ikke nok informasjon for å vurdere om så er tilfelle. NVE konstaterer at storørrestammene i Norge er av nasjonal interesse, jf. DN-Håndbok 15 (2001). De ulike stammene representerer store biologiske og kulturelle verdier som det er viktig å bevare. Storørret regnes ikke som en egen art, og er derfor ikke med på Norsk rødliste for arter. I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (2007) er imidlertid vassdrag med storørrestammer gitt stor verdi og det fremgår at det er viktig å legge vekt på avbøtende tiltak dersom det skal gis konsesjon.

Etter NVEs vurdering må i den videre vurderingen vektlegges at Storeelva sannsynligvis er Hornindalsvassdragets viktigste gyte- og rekrutteringslokalitet for ørret, og at den øverste hølen kan være et potensielt gyteområde for storørret. I 1997 publiserte Miljødirektoratet (den gang DN) en utredning med tittelen "*Forslag til forvaltningsplan for storørret*". I følge denne utredningen er gyteplassene og oppvekstområder til de fleste storørrestammene redusert eller ødelagt ved inngrep som kraftreguleringer, forbygninger, kanaliseringer, forurensning, jordvanning med mer. Vern av storørrets gyte- og oppvekstområde er i følge utredningen det viktigste tiltaket for å bevare og/eller restaurere storørrestammene. Med bakgrunn i dette, mener NVE at en eventuell utbygging av Brattejølet kraftverk kan gi negative virkninger for den aktuelle storørretbestanden i vassdraget. Med utgangspunkt i at storørretbestander har nasjonal verdi, finner NVE at risikobildet med hensyn til negative virkninger fra en utbygging, tilsier at føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9 skal tillegges vekt. Virkningene av utbyggingen for storørretbestanden i vassdraget er etter NVEs oppfatning av stor betydning for konsesjonsspørsmålet.

Avbøtende tiltak for fisk

I søknaden er det oppgitt at det ikke vil være behov for omløpsventil i kraftverket fordi vannet som går i overløp raskt vil nå strekningen nedstrøms for kraftstasjonen ved en driftstans, dette pga høy minstevannsføring og kort avstand mellom inntak og kraftstasjon. Med bakgrunn i vurderingene ovenfor er NVE ikke enig i søkers vurdering av behovet for omløpsventil, fordi NVE mener det kan være fare for gyte- og oppvekstområder ved utfall av kraftverket. NVE mener derfor det må etableres en omløpsventil dersom det skal gis konsesjon til det omsøkte kraftverket.

Ål

Fylkesmannen viser til at det finnes ål i Storeelva, men at det er uvisst om arten vandrer forbi Brattejølet. Fylkesmannen mener dette må undersøkes nærmere, mht naturmangfoldloven § 8. Alternativt må naturmangfoldloven § 9, føre-var-prinsippet, legges til grunn. Tiltakshaver mener at det ikke finnes ål ovenfor fossen, og at dette kan dokumenteres ved utsetting av åleruse.

Ål er oppført som kritisk truet i Norsk rødliste for arter (2010). I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (2007) heter det at *"Tiltak som kommer i konflikt med arter som er "kritisk truet" (...) ikke kan påregne å få konsesjon"*.

NVE konstaterer at det er usikkerhet knyttet til om det er ål ovenfor Brattejølet, men slik vi vurderer det etter befarung er det mindre sannsynlighet for at vassdraget ovenfor inntaket har særlig betydning for ål. Vi har derfor ikke tillagt dette forholdet vesentlig vekt.

Oppsummering av virkninger for naturmangfoldloven

Alle myndighetsinstanser som forvalter natur, eller som fatter beslutninger som har virkninger for naturen, plikter å vurdere planlagte tiltak opp mot naturmangfoldlovens relevante paragrafer. I NVEs vurdering av søknaden om Brattejølet kraftverk legger vi til grunn bestemmelsene i naturmangfoldlovens §§ 4 og 5, og §§ 8-12.

Kunnskapen om naturmangfoldet og effekter av eventuelle påvirkninger er basert på den informasjonen som er lagt fram i søknaden, miljørapport, høringsuttalelser, og NVEs egne erfaringer. NVE har også gjort egne søk i tilgjengelige databaser som Naturbase og Artskart. Etter NVEs vurdering er det innhentet tilstrekkelig informasjon til å kunne fatte vedtak og for å vurdere tiltakets omfang og virkninger på det biologiske mangfoldet. Samlet sett mener NVE at sakens kunnskapsgrunnlag er godt nok utredet, jamfør naturmangfoldloven § 8.

Etter NVEs vurdering kan Brattejølet kraftverk gi negative virkninger for den aktuelle storørretbestanden i vassdraget. En eventuell utbygging av Brattejølet kraftverk vil etter NVEs mening være i konflikt med forvaltningsmålet for arter, jf. nml § 5. NVE har også sett dette i sammenheng med andre tiltak i områder som kan påvirke disse artene. Prinsippet om samlet belastning i naturmangfoldloven § 10 er vurdert, og er ikke avgjørende for konsesjonsspørsmålet.

Med utgangspunkt i at storørretbestander har nasjonal verdi, finner NVE at risikobildet med hensyn til negative virkninger fra en utbygging, tilsier at føre-var-prinsippet, jf. nml. § 9 skal tillegges vekt.

NVE mener at vannføringen i den aktuelle grenen av Hornindalsvassdraget er av en størrelse som skal tilsi at det kan være en laksebestand der, eller i det minste benyttes av laksen i vassdraget til reproduksjon. NVE mener at plasseringa av tiltaket gjør det lite sannsynlig at de negative virkningene kan reduseres med endring av tiltaket, da det etter NVEs vurdering ikke er arealmessig praktisk mulig å flytte utløpet fra kraftverket til den øverste delen av hølen, slik at kulpen bevares som standplassområde for laks.

Landskap/friluftsliv/brukerinteresser

Tiltaksområdet ligger landskapsregion 22 *Midtre bygder på Vestlandet*, underregion Hornindal. I følge miljørapporten vil redusert vannføring redusere den landskapsmessige betydningen av den aktuelle elvestrekningen noe, men høy minstevannføring i sommersesongen vil bidra til å redusere virkningen på landskapet. I følge søker fremstår elvestrekningen som lite synlig fra fv. 60, og de berørte arealene vil revegeteres etter endt anleggsperiode. Samlet sett vurderes tiltaket å ha ubetydelig til liten negativ konsekvens for landskap.

Når det gjelder friluftsliv, oppgis det i miljørapporten at Hornindal kommune har flere lokalt og regionalt viktige friluftsområder, men disse ligger ikke innenfor influensområdet til Brattejølet kraftverk. Samlet sett vurderes tiltaket å ha liten negativ konsekvens for friluftsliv og brukerinteresser. I følge miljørapporten er det ev. hølen i Brattejølet som kan ha en viss verdi for friluftsliv, da det foregår en del fiske i området. Det er ingen stier langs elva på den aktuelle strekningen og det er lite ferdsel i området. NVE konstaterer at søker oppgir at muligheten for å etablere tursti i området har vært undersøkt, men dette har ikke gitt resultat.

Når det gjelder landskap og friluftsliv viser Fylkesmannen til at tiltaket medfører permanente inngrep som blir synlige i terrenget og som kommer i tillegg til eksisterende inngrep nær elva. Fossen er den eneste i denne delen av vassdraget, og Fylkesmannen mener at dens verdi som landskapselement vil bli redusert pga lavere vannføring. I tillegg mener Fylkesmannen at stor slukeevne vil bidra til å redusere den romslige og varierende vannføringen på strekningen.

Fylkesmannen viser til at strekningen mellom Storebrua og Brattejølet blir brukt til elvepadling ved høy vannføring. Storeelva har i følge miljørapporten blitt brukt noe til elvepadling, men med begrenset omfang. På den aktuelle strekningen mellom Storebrua og Brattejølet kan det, i følge miljørapporten, kun padles ved høy vannføring, og i slike perioder vil kraftstasjonen trolig ta unna en såpass liten del av den totale vannføringen at strekningen normalt vil kunne padles. Søker oppgir at de har registrert at padlere har båret kajakken ned fossen, også under gunstige forhold, og de mener at årsaken til dette er for stor vannføring gjennom hele året.

Flere av høringsinstansene påpeker at dammen ved inntaket er en attraktiv badeplass for lokalbefolkningen, og påpeker at videre bruk av badeplassen må sikres ved en ev. utbygging av det omsøkte kraftverket. Søker presiserer at bruken av badeplassen ikke vil bli berørt av en ev. utbygging. NVE konstaterer at badeplassen er en kunstig demning etter det tidligere kraftverket, og at det nye inntaket er planlagt på andre siden av elva for badeplassen. Etter NVEs vurdering vil den aktuelle badeplassen ikke bli berørt av en eventuell utbygging av Brattejølet kraftverk. Foruten badeplassen, foreligger det ikke informasjon om noen spesiell friluftaktivitet knyttet til tiltaksområdet.

I miljørapporten beskrives Storebrua med en viss opplevelsesverdi, men det vises til at den er smal og til tider sterkt trafikkert, uten tilretteleggelse for stopp i området. Sogn og Fjordane fylkeskommune skriver i sin uttalelse at de mener at av hensyn til landskap, kulturminner og opplevelsesverdien bør minstevannføringen økes, bl.a. slik at Storebrua ikke blir stående uten vann under. Når det gjelder virkninger for landskap, viser vi til våre vurderinger under "Vassdragsvernet" ovenfor. NVE mener økt minstevannføring ikke er tilstrekkelig for å avbøte de negative virkningene den høye slukeevnen medfører for landskapsbildet. NVE mener at et hvert inngrep i Storeelva til en viss grad vil påvirke landskapsinntrykket, herunder opplevelsen av Storebrua og fossen. Landskapet vil etter NVE sin vurdering bli negativt påvirket av en utbygging. Av hensyn til vassdragsvernet mener NVE at det må tas hensyn til vurderingen av tiltakets virkninger for landskapsverdier. NVE mener at redusert vannføring vil kunne virke negativt for landskapet. NVE vil vektlegge dette i den endelige vurderingen av konsesjonsspørsmålet.

Anleggsarbeid i forbindelse med etablering av rørgate vil foregå på motsatt side av elva for badeplassen. Etter NVEs vurdering vil inngrepene i forbindelse med etablering av kraftverket ikke gi vesentlige virkninger for allmenne interesser. På bakgrunn av begrenset synlighet av tiltaket og at det ligger i nærheten av gårdstun, vurderer NVE at tiltaket vil ha små virkninger for friluftsliv i anleggs- og driftsfasen. NVE vil ikke legge avgjørende vekt på virkninger for friluftsliv og andre brukerinteresser i vår samlede vurdering av tiltaket. Når det gjelder virkninger for landskapet, som følge av høy slukeevne og redusert vannføring, vil NVE vektlegge dette i vår samlede vurdering av om det skal gis tillatelse til tiltaket eller ikke.

Kulturminner

I følge miljørapporten er det ikke registrert automatisk fredede kulturminner i influensområdet til Brattejølet kraftverk, og potensialet for funn av automatisk fredede kulturminner vurderes som lite. Når det gjelder nyere tids kulturminner, finnes det rester etter kvernhus og oppgangssag i umiddelbar nærhet til det planlagte inntaket. Dagens status for disse kulturminnene er ikke kjent, og iht. SEFRAK skal det ikke være registrert nyere tids kulturminner langs elva mellom inntaket og utløpet fra den planlagte kraftstasjonen. I følge miljørapporten kan imidlertid steinbrua Storebrua fra 1928 kunne klassifiseres som et nyere tids kulturminne. Samlet sett vurderes tiltaket å ha ubetydelig/ingen konsekvens for kulturminner og kulturmiljø i driftsfasen. Vurderingen forutsetter at ev. § 9 undersøkelser jf kml ikke avdekker nye funn.

Hornindal kommune og Sogn og Fjordane fylkeskommune skriver i sine uttalelser at en ev. utbygging må ta hensyn til nyere tids kulturminner som kvernhus, steinbru, rester etter det gamle kraftverket. Fylkeskommunen påpeker at rørgata vil føre til direkte inngrep i Storebrua, og det mener derfor at tiltaket må gjøres skånsomt. NVE konstaterer at det under befaringen den 17.9.2013 ble bekreftet at tiltaket ikke vil medføre noen form for direkte inngrep i brua.

Etter NVEs vurdering vil en utbygging av nytt kraftverk i området kunne gi en styrke til den pedagogiske verdien knyttet til ulik bruk av vassdrag opp igjennom historien. Ved å legge vekt på at anlegget med de eksisterende vassdragstilknyttede kulturminnene fra nyere tid ikke blir forringet, kan et nytt kraftverk være et godt supplement til de eksisterende kulturminnene. NVE vil gjennom en ev. godkjenning av planene sikre at hensynet til kulturminner og kulturmiljø blir ivaretatt, herunder hensynet til kml. §§ 8 og 9.

NVE konstaterer at tiltaket kommer ikke i direkte konflikt med kulturminner og NVE mener tiltaket ikke vil forringe kulturmiljøet langs den aktuelle elvestrekningen. NVE vil ikke legge avgjørende vekt på hensynet til kulturminner og kulturmiljø i vår samlede vurdering av konsesjonssøknaden.

Vanntemperatur, isforhold og lokalklima

Hornindal kommune påpeker i sin uttalelse at Storeelva enkelte år har stor isgang. Kommunen ber derfor om at inntaksdammen og kraftverket plasseres slik at det ikke utgjør fare ved isgang.

NVE konstaterer at tiltaket ikke har reguleringsmagasin og ikke vil medføre endringer i vanntemperatur, isforhold og lokalklima.

Grunnvann, flom og erosjon

Etablering av inntaket medfører ingen vesentlig endring på grunnvann, flom eller erosjon. Flommer vil ledes over damkrone og følge dagens elveløp.

I søknaden oppgis det at mating av grunnvann på den berørte strekningen er ubetydelig for grunnvannsforholdene i området, og eventuell mating fra elva til grunnvann vil skje oppstrøms.

Det planlegges å legge røret som skal krysse fylkesveien i en betongkulvert, som vil bidra til å sikre fv. 60 mot eventuelle erosjonsskader. Eventuelle brudd på andre rørstrekninger vil umiddelbart dreneres tilbake til elva, og dermed gi kun lokale skader.

Vannkvalitet, vannforsynings- og resipientinteresser

I følge søker vil anleggsarbeid ved inntak, rørgate og kraftstasjon kunne føre til økt turbiditet og massetransport i Storeelva, noe som igjen vil kunne påvirke vannkvaliteten i elva. Dette forventes imidlertid ikke å gi noen virkninger for vannforsyningsinteresser, da vannet ikke benyttes til dette

formålet. Utløp fra renseanlegg skjer i hølen ovenfor den planlagte kraftstasjonen, og det oppgis at ved ev. problemer knyttet til utslipp, vil det være mulig å forlenge avløpsrøret ned forbi utløpet fra kraftstasjonen. Samlet sett vurderes tiltaket å ha ubetydelig til liten negativ konsekvens for vannkvalitet, vannforsyning og resipientinteresser.

NVE konstaterer at det omsøkte tiltaket vil ha uvesentlige virkninger for vannkvalitet, vannforsyning og resipientinteresser i Storeelva.

Samfunnsmessige fordeler

Hornindal kommune og fylkeskommunen anbefaler at det gis konsesjon, og kommunen peker på at tiltaket er i tråd med at de ønsker å stimulere til tilleggsnæringer innenfor landbruksnæringen.

NVE ser det også slik at produksjon av fornybar energi og styrking av næringsgrunnlaget for søker og dermed et mulig bidrag til å styrke grunnlaget for framtidig bosetning vil være positive samfunnsmessige virkninger ved en ev. utbygging av Brattejølet kraftverk. Lokal verdiskapning i anleggsperioden er også, etter vårt syn, en verdi som kan tale for utbygging.

Oppsummering

Hornindalsvassdraget ble vernet i Verneplan I, bl.a. med formål om å verne en helhetlig vassdragsnatur. Vassdraget har en kystnær beliggenhet i ytre fjordområder, og er en viktig del av et variert landskap fra høyfjell til fjord, hvor friluftsliv er viktig bruk av området. NVE mener at de omsøkte utbyggingsalternativene vil frata vassdraget størsteparten av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk og den berørte elvestrekningen vil fremstå som preget av utbygging. Etter NVEs vurdering er økt minstevannføring ikke tilstrekkelig for å avbøte de negative virkningene den høye slukeevnen medfører for landskapsbildet. NVE mener at redusert vannføring, særlig i periodene med lav vannføring, vil kunne virke negativt for landskapet og påvirke landskapsinntrykket, herunder opplevelsen av Storebrua og fossen i Storeelva. Av hensyn til vassdragsvernet mener NVE at det også må tas hensyn til vurderingen av tiltakets virkninger for landskapsverdier i området.

Etter NVEs vurdering kan tiltaket føre til endring av naturlig vannføring på lakseførende strekning i et nasjonalt laksevassdrag. Tiltaket vil derfor være konfliktfylt med tanke på gjeldende retningslinjer for forvaltning av nasjonale laksevassdrag, jf. St.prp. nr 32 2006-2007. På grunn av tiltakets plassering er det lite sannsynlig at konfliktene kan løses med endring av tiltaket.

Konsekvensene av utbyggingen for storørretbestanden i Storeelva er etter NVEs oppfatning også av stor betydning for konsesjonsspørsmålet. Storørrestammene i Norge er av nasjonal interesse og de ulike stammene representerer store biologiske og kulturelle verdier som det er viktig å bevare. I OEDs retningslinjer for små vannkraftverk (2007) er vassdrag med storørrestammer gitt stor verdi.

NVEs konklusjon

NVE har merket seg at tiltaket vil gi inntil 3,4 GWh/år i ny kraftproduksjon og noen positive ringvirkninger lokalt. Med bakgrunn i tiltakets virkninger for verna vassdrag, ikke minst fraføring av en stor del vann som vil virke negativt inn på landskapsbildet, at Storeelva er en del av et nasjonalt laksevassdrag, og av hensyn til storørret i elva, mener NVE at de samlede negative virkninger for vassdraget er for omfattende. NVE mener at fordelene ved tiltaket ikke overstiger disse samlede ulempene.

NVE mener at fordelene ved en utbygging av Brattejølet kraftverk som omsøkt er mindre enn skader og ulemper for allmenne og private interesser. Kravet i vannressursloven § 25 er dermed ikke oppfylt. NVE avslår derfor søknaden fra Brattejølet kraftverk SUS om tillatelse til bygging av Brattejølet kraftverk